Verohallinto
PL 10
00052 VERO

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

20.11.2017

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

LAUSUNTO KOMISSION TIEDONANNOSTA DIGITALOUDEN VEROTUKSESTA

Komission julkaisemassa tiedonannossa (COM (2017) 547 final) käsitellään suunnitelmia luoda EU:n sisämarkkinoille digitaalisen talouden oikeudenmukainen ja tehokas verojärjestelmä. Esitän pyydettynä asiantuntijalausuntona tiedonannosta kunnioittavasti seuraavaa.

Digitaalinen talous osana yritystoimintaa

Verohallinnon kokemusten mukaan yritykset ovat ottaneet laajasti käyttöön digitaaliseen talouteen liittyviä työvälineitä ja toimintamalleja. Digitaalinen talous koskee digitaalisilla markkinoilla toimivien uusien yritysten lisäksi myös perinteisiä yrityksiä. Esimerkiksi teollisuuden laitetoimittaja on saattanut asentaa myymäänsä laitteeseen valvontatunnisteita, joilla se valvoo laitteen toimintaa etäpalveluna. Perinteistä liiketoimintaa harjoittavat yritykset tarjoavat tuotteitaan ja palveluitaan yhä enemmän myös sähköisten kanavien kautta. Digitaalisen talouden voidaan näin ollen katsoa olevan jo osa jokaisen yrityksen toimintaa ja digitaalisen talouden merkitys tulee kasvamaan entisestään tulevina vuosina.

Kansainvälisten verotussäännösten kehittäminen

Verohallinto pitää tärkeänä komission ehdotusta kansainvälisten verotussäännösten kehittämisestä. Digitaalisen talouden kysymyksiä tulisi ottaa huomioon erityisesti monikansallisten yritysten verotuksessa, jonka keskeisin kysymys on verotettavan tulon jakautuminen eri toimintavaltioiden välillä. Monikansallisten konsernin sisäisten liiketoimien siirtohinnoittelu tuo haasteita verotettavan tulon jakautumiseen, mitä digitaalisen talouden uudet liiketoimintamallit korostavat entistä enemmän.

Valtioiden väliset verotuksen riitatilanteet ovat lisääntyneet huomattavasti viime vuosina. Verohallinto on ratkaissut yhdessä toisten valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa lukuisia monenkertaisen verotuksen tilanteita, joihin monikansalliset yritykset ovat joutuneet, kun samaa tuloa on verotettu useammassa valtiossa. Verotuksen riitatilanteiden ratkaiseminen on ollut mahdollista, koska valtiot ovat sopineet verosopimuksilla yhteisistä ratkaisumalleista kansainvälisen verotuksen tilanteisiin. Viimeaikaisesta valtioiden välisestä kehitystyöstä on esimerkkinä OECD ja G20 -valtioiden yhteinen BEPS-projekti, jolla on päivitetty muun muassa siirtohinnoittelun yhteisiä tulkintasuosituksia.

Verohallinnon kokemusten perusteella on tärkeää, että myös digitaalisen talouden verotuskysymyksiin haettaisiin ratkaisua mahdollisimman laajalla yhteistyöllä, johon osallistuisivat kaikki maailmantalouden keskeiset toimijat.

Siirtohinnoittelun markkinaehtoperiaatteen merkitys

Komission tiedonannon mukaan voittoja pitäisi verottaa siellä, missä arvo luodaan. Komission käsityksen mukaan arvon luominen vaikuttaa liittyvän lähinnä asiakkaille tapahtuvaan myyntiin, jolloin myyntivaltion pitäisi saada merkittävä osuus yrityksen verotettavista tuloista.

Siirtohinnoittelun markkinaehtoperiaate tarkastelee arvon luomista erilaisesta näkökulmasta. Keskeisin arvoa luova tekijä yritysten liiketoiminnassa on aineeton omaisuus ja siihen liittyvä riskinotto. Monikansallisen yrityksen pitää näyttää markkinaehtoperiaatteen mukaisesti verotettavaa tuloa siellä, missä sillä on keskeisimmät arvoa luovat toiminnot. Esimerkiksi Suomen kaltaisen pienen markkina-alueen valtiossa toimii paljon yrityksiä, joiden menestyminen perustuu arvokkaan aineettoman omaisuuden kehittämiseen ja hyödyntämiseen. Suomalaiset maailmanmarkkinoilla toimivat yritykset saavat merkittävän osan tuloistaan muualta kuin kotimarkkinoiltaan. Siirtohinnoittelun markkinaehtoperiaatteen noudattaminen takaa näin ollen Suomelle suuremman osan monikansallisen yrityksen maailmalaajuisesta verotettavasta tulosta kuin pelkästään Suomen markkinoilla tapahtuvan myynnin verottaminen tuottaisi.

Verohallinnon kokemusten mukaan siirtohinnoittelun markkinaehtoperiaatteen noudattaminen kansainvälisen elinkeinoverotuksen perustana tuottaisi myös jatkossa merkittävästi verotuloja Suomelle. Tämä kannattaisi ottaa huomioon myös digitaalisen talouden verotussääntöjen kehittämisessä.

Sami Laaksonen
johtava veroasiantuntija